

BUITEN

19^E JAARGANG N^O. 6.

ZATERDAG 7 FEBRUARI 1925.

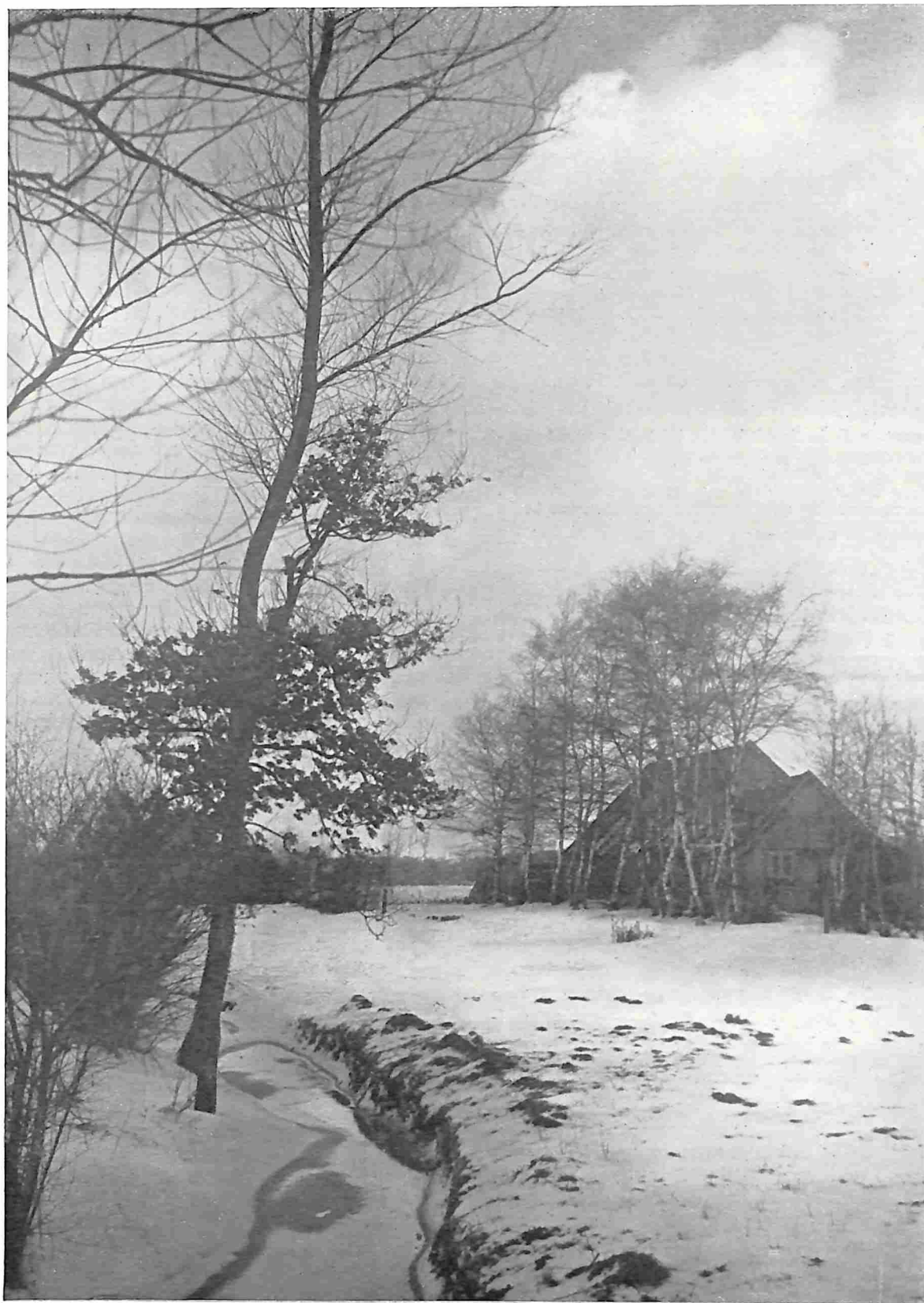

Foto J. G. Staal.

WINTERGEZICHT AAN DEN OELERWEG TE HENGEL.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

WINTERGEZICHT AAN DEN OELERWEG TE HENGEL, ILLUSTRATIE	BLZ. 61
DE ANGST, DIE DOODT (6), DOOR A. M. CHISHOLM. „	62
DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE JACHTVEREENIGING EN HET JACHTRIJDEN ACHTER DE HONDEN, DOOR W. A. M. WESTEROUEN VAN MEETEREN, GEÏLLUSTREERD,	BLZ. 64—66
MISUNDERSTOOD, DOOR HANS DONKER.	BLZ. 65
PALEIZEN EN KASTEELLEN OM PARIJS, (VERVOLG) DOOR RO VAN OVEN, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 67—69
ZANDWERVEN, DOOR J. SCHUITEMAKER CZ.	BLZ. 69
ALWEER DE PEPERSTRAAT! DOOR CARMELITA EN F. W. DRIJVER	„ 70
DE KERK TE WOUW, DOOR J. T. BOEKHOLT, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 70—71
ALS DE VRIJHEID WENKT (6), DOOR H. E. KUYLMAN	BLZ. 71
BEIJZELDE PERGOLA IN DEN TUIN VAN HET RIJKSMUSEUM, ILLUSTRATIE	„ 72

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

DE ANGST, DIE DOODT

6) door A. M. CHISHOLM.

„O CH,” zei Jerry langzaam, „ik geloof toch dat ik maar een kansje met den stier zal wagen. Hij kan mij niets ergers aandoen.” Hij begon naar beneden te klimmen. Zij keek naar hem tot hij nogmaals op den laatsten tak zat en wierp een blik op het roode, woeste dier dat op kleinen afstand brulde. „Mr. Ronan!” „Ja, Miss Arran.” „Misschien — had ik dit niet moeten zeggen.” „Zeer zeker hadt u dat niet moeten doen,” gaf hij zeer beslist toe. „Dan spijt het mij.” „Dat is mij voldoende,” zei Jerry. „Mag ik weer naar boven gaan?” Na een toestemmenden hoofdknik van haar klom hij vlug weer omhoog. „Wij zullen nogmaals beginnen. Mag ik dat?” Zij weifelde. „Ja, als u het verlangt. Maar ik waarschuw u, dat wij beschouwd worden als een familie, die niet meer meetelt. Wij zijn niet — niet — Wij trachten niet meer de traditie der gastvrijheid in ons huis hoog te houden.” „Dat begrijp ik volkomen,” zei hij vriendelijk. „Het zou belachelijk zijn te doen alsof ik niets wist van de plaatselijke kletspraatjes; en het zal onvriendelijk van u zijn te gelooven dat ik er de minste waarde aan hecht of dat mijn verzoek op iets anders berust dan op het verlangen u nader te leeren kennen. Het is in alle oprechtheid gedaan.” Hij plotselinge verandering van toon, van manieren, van woordenkeus, verbaasde haar. De luchthartige Jerry Ronan was verdwenen. Alsof een masker was afgefallen, kwam de ware man te voorschijn — ernstig, wellevend, geen verklaringen eischend, slechts verlangend haar verlegenheid te besparen. Impulsief stak zij hem de hand toe. „Vergeef mij,” sprak zij. Maar het masker was reeds weer voorgedaan. „Zoo is het goed,” zei Jerry. „Wij zullen samen uitstekend opschieten. Hallo! Hier komt iemand!” Hij op den door boomen begrensden weg werd een man zichtbaar. Hij was zonder jas en hoed, en een hoofd

met vuurrood haar scheen de stralen van de ondergaande zon te weerkaatsen. Hij liep met snellen stap en met een lichten tred, die in tegenspraak was met zijn reusachtige gestalte. Want zelfs op dien afstand en van die hooge zitplaats op hem neerziende, bespeurde Jerry dat de man enorm was. Nooit had hij in zijn heele leven — een leven waarin hij bekend werd met de grootste atleten ter wereld — zulke een man gezien. Hij was breed en groot, en zijn machtige borst was gewelfd als een zeil, door den wind opgeblazen. Boven de breede schouders steeg een hals op als de stam van een boom; maar hij was zoo kort en dik, dat het hoofd klein leek. De armen waren zoo lang, dat de handen bijna ter hoogte van de knieën neerhingen; en de handen zelf waren enorm en half tot vuisten gebald als om te grijpen en te verscheuren. „Lieve hemel!” riep Jerry uit. „Ik geloofde niet dat er zulk een man bestond behalve in John Mallets droomen van een ideaal worstelaar. Wie is hij?” En zelfs terwijl hij het vroeg, wist hij het antwoord al. „Con Brennan,” zei het meisje. „De stier ziet hem.” „He, jij, let op!” schreeuwde Jerry, want de stier, misschien nog woester gemaakt door de kleur van Brennans haar, krabde over den grond en brulde zijn strijdkreet. Brennan bleef een oogenblik staan en haalde van den kant van den weg een ouden afsluitboom. Het was een groot stuk notenhout, twaalf of veertien voet lang, en het woog misschien zestig pond. De reus hief het omhoog en sloeg het met kracht tegen een boom om de stevigheid ervan te probeeren. De bast schilferde wit af onder den slag maar de zwarte, oude paal weerstond de proef. Brennan wierp het stuk hout over zijn schouder en liep voort. Omhoog ging de staart van den rooden stier, omlaag ging zijn kop — en hij kwam aanrennen. Brennan wachtte hem af met gebogen knieën. De stier kwam donderend nader. Hier had hij dan iemand, die bleef staan — iemand op wien hij zijn woede kon koelen en dien hij als een waarschuwend voorbeeld kon vertrappen tot een bloedigen klomp. Geen menschelijk gebente en vleesch kon ongestraft dezen aanval weerstand bieden. Onvermijdelijk moest een mensch omvergeworpen worden door den schok van het woeste dier. Maar juist toen de roode furie vlak bij hem was, sprong de reus opzij. Hij scheen zich spontaan van den grond te verheffen, zonder spier-inspanning, zonder zijn beenen te gebruiken, alsof hij niet meer behoefde te gehoorzamen aan de wetten der zwaartekracht. Hij kwam weer neer met gebogen beenen, zooals hij was opgesprongen. En toen, zoo snel als een veer, die zich ontrolt, rees hij in zijn volle lengte overeind op de zolen van zijn voeten, het stuk hout hoog boven zijn hoofd in beide handen geklemd. Het floot met een hol geluid door de lucht, terwijl het schuin tusschen de scherpe horens neerdaalde. Als een aangeschoten vogel zakte de ineengedrongen roode gestalte in elkaar en viel op de knieën. Nogmaals daalde het stuk hout neer en nogmaals en nogmaals, op kop, rug en zijden. De stier waggelde omhoog en ging op de vlucht, niet langer brullend, maar loeiend van pijn en angst voor den demon, die hem had aangevallen. In een oogenblik was hij uit het gezicht verdwenen en vervulde het stille bosch met zijn verschrikt gehuil. Brennan wierp het stuk hout neer en keek onderzoekend om zich heen, tot zijn blik ten slotte bleef rusten op de menschen in den boom. „Ik denk dat jelui nou wel beneden kunt komen,” zei hij, met een stem even diep als die van den rooden stier. „Dat denk ik ook,” zei Jerry. „Mag ik u helpen?” „Dank u, ik kan het wel alleen,” zei Moira. Zij zwaaide licht van tak tot tak en bereikte den grond, terwijl Jerry volgde. Brennan keek naar hen en grinnikte. „Zoo, bent u het, Miss Moira,” zei hij en wierp een langen, onderzoekenden blik op Jerry. „Een stier,” vervolgde hij langzaam, „is wel in staat vrouwen en kinderen bang te maken.” „Ik begrijp je,” zei Jerry. „Ga je gang maar, vrind. Maar er zijn slechts weinig mannen, die een grenspaal als een racket kunnen hanteeren.” Brennan grinnikte weer en keek toen naar zijn reusachtige handen. Hij bracht een ervan aan zijn lippen en greep met zijn tanden een splinter van twee duim lengte, spuwde hem uit en zwaaide het bloed weg van zijn vingers. „Je ziet er anders zelf flink genoeg uit,” erkende hij. „Waarachtig, ik zou niet een meisje dat bij me was in een boom laten klimmen voor een stiertje met niet meer moed dan een melk-koe.” „Genoeg, Con Brennan,” zei Moira scherp. „Mr. Ronan was niet bij mij. Ik was alleen. Je weet heel goed dat die stier kwaadaardig is. Ik geloof niet dat er nog iemand bestaat behalve jij, die hem weggeknuppeld zou kunnen hebben.” De laatste woorden schenen den reus verzacht te hebben

„Paddy of Finn hadden het best kunnen doen,” zei hij, „maar voor een knaap, die niet aan beesten gewend is, is een boom een mooie, veilige plaats.” Jerry lachte opgeruimd. „Het was in elk geval voor mij een goede plaats,” gaf hij toe. „Dat geloof ik ook,” zei de reus grinnig. „En toch lijkt je op een kerel, die mijn ouwen man heeft verteld dat hijzelf een stevige vent was.” Dezen keer kreeg Jerry een kleur. „De oude heer drukte mij de hand,” zei hij opgewekt, „en ik heb het nog een week daarna gevoeld.” De reus grinnikte weer. „De ouwe heeft een duivelschen greep,” zei hij. „In elk geval zijn wij je zeer verplicht, Con,” zei het meisje. „Zeer zeker,” gaf Jerry toe. „Steek eens een sigaar op.” „Niet de moeite waard,” zei Con, de sigaar aannemend. Hij stapte weg en liet een rookwolk achter als een stoomboot. „Dat is de prachtigste man, dien ik ooit in mijn leven heb gezien. Ik geloof nu wat zijn vader mij vertelde — dat hij Paddy en Finn samen de baas is.” „Con Brennan is nog zoo erg niet en Paddy ook niet,” antwoordde zij. „Finn is de ergste. Hij is gluiperig en bovendien heeft hij meer hersens dan de anderen.” „Een ruwe bende met z'n allen,” besloot Jerry. „Nu, Con heeft ons een goeden dienst bewezen. En waarheen nu, Miss Arran?” „Naar huis,” antwoordde zij. „Ik ging juist terug, toen ik den stier ontmoette.” „Mag ik u vergezellen?” „Zeker, ik ben niet altijd zoo gelukkig een geleider te hebben.” „Treurig,” antwoordde hij. „Nu, ik kan die kleinigheid gemakkelijk verhelpen.” Hij keek hem een oogenblik ernstig aan. „U behoeft dergelijke dingen tegen mij niet te zeggen.” „Dat weet ik. Maar ik heb een voorstel. Wij zijn dezelfde soort menschen en wij hebben iederen dag een paar vrije uren. Waarom zouden wij die niet nu en dan samen doorbrengen?” „Wij zijn niet dezelfde soort menschen. U bent een man met een positie in de wereld, een beroemdheid zooals ik heb gehoord. Ik ben — niets. Ik ken uw wereld niet. De mijne” — zij stak met een gebaar van minachting beide handen uit — „is hier om u heen. Ik ben nooit meer dan eenige weken achtereen hier vandaan geweest. Wat ter wereld kunnen wij gemeen hebben?” „Laten wij dat eens onderzoeken,” stelde hij opgewekt voor.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Eenigszins tegen zijn zin was Jerry gedwongen een bijeenkomst van de Wonota Ladies Literary Club bij te wonen om aan zijn belofte jegens Miss Bloggs te voldoen. De bijeenkomst zelf amuseerde hem in zekeren zin, ofschoon hij de uitbundigheid van de blonde Camelia wel wat drukkend vond. Hij had haar naar huis gebracht op een prachtige avond onder de donkere gewelven der ahorns en kastanjeboomen; zij had zich vrouwelijk dicht tegen hem aangedrongen en hij had inwendig gegrinnikt bij de herinnering aan dergelijke episoden uit zijn prille jeugd. Ook had hij geglimlacht bij zijn laatsten blik op Mr. Timmins' dreigend gelaat, want die gentleman had zich niet gemakkelijk geschikt in de rol van weggezonden cavalier. Nadat hij Miss Bloggs bij haar ouderlijk huis had verlaten, keek hij nog even in het Bayside House, hopen iemands, dien hij kende te ontmoeten, en hij zag den ouden Professor Murgatroyd, die als gewoonlijk in een leuningstoel zat te rooken. „Ik dacht dat u vertrokken was,” zei Jerry, hem de hand reikend. „Ik ben een paar weken afwezig geweest. Men heeft mij verteld, dat u nu buiten woont. Op een boerderij?” „Niet precies.” Jerry beschreef zijn woning en Boyle, den kluizenaar. „Wat doet u met uw avonden? Vindt u ze niet erg saai?” „O neen, Boyle is een vrij interessant type. Wij zitten gezellig te praten.” „Iederen avond?” „Zoo ongeveer. Dit is de eerste keer dat ik 's avonds ben uitgegaan. Ik ga tegenwoordig vroeg naar bed.” „U slaapt zeker vannacht hier?” „Neen, ik wandel terug. Het is een mooie avond.” „Wat soort van man is die huisheer of gastheer van u?” vroeg Murgatroyd. „Vereelt hij u dikwijls met vertellingen omtrent zijn eigen leven?” „Nooit. Hij spreekt integendeel nooit over zijn vroeger leven. Toch meen ik te kunnen gelooven, dat hij in zijn tijd heel wat van de wereld heeft gezien.” „U zegt dat hij niets uitvoert. Waarvan leeft hij dan?” „Dat heb ik hem nooit gevraagd. Ik vermoed dat hij hier of daar spaarduitjes heeft verborgen. Hij is in sommige opzichten zoo vreemd. Nooit spreekt hij over zichzelf. Zijn grootste eerezucht schijnt te zijn zooveel mogelijk whisky te drinken en een kat dood te schieten, die naar hij zegt, op zijn kippen loert. De kat heeft hij nog niet, maar men ziet hem nooit zonder zijn geweer gereed om te schieten.” „Hm!” zei Murgatroyd. „Als hij zooveel drinkt als u zegt, zal hij meer ratten dan katten zien.

Als ik in uw plaats was, zou ik een beetje bang zijn voor een combinatie van whisky, waanvoorstellingen en geweren. Ik zou mijn intrek ergens anders nemen. U deelt beter naar het hotel en verstandige menschen terug te keeren.” „Hij is absoluut ongevaarlijk. Wij hebben allemaal onze geestelijke afwijkingen. Het huis bevalt mij en ik blijf er in elk geval nog een poosje.” Den volgenden dag besloot Jerry in den namiddag zijn eerste bezoek aan Arrandale te brengen en te water erheen te gaan. Hij ging dus naar den kleinen inham waar hij zijn boot bewaarde en pufte langs het strand naar de wrakke, oude pier, die al zoovele Arrans had zien thuiskomen. Toen hij dicht bij het huis kwam, verscheen een oude man, die een kruiwagen voortduwde. Jerry herkende den grijsaard, die eenige weken geleden in panischen schrik voor hem was gevlucht. Maar het herkennen was volstrekt eenzijdig. Bij zijn nadering zette de oude man den kruiwagen neer, plaatste zijn eenen voet erop en haalde een pijp uit zijn zak. „Goeden middag,” zei Jerry. „Mooie dag.” Mr. Donahue wierp een blik naar den hemel en zei niets. Jerry zette ook een voet op den wagen. „Een sigaar?” „Graag,” zei Mr. Donahue zonder eenige aarzeling of valsche schaamte. Hij haalde een lucifer uit den rand van zijn hoed en streek hem aan op zijn broekspijp. „Ken ik uw naam?” vroeg hij. „De mijne is Timothy Donahue.” „Mijn naam is Ronan — Jerry Ronan.” „Een goede naam,” zei Donahue goedkeurend. „Er waren Ronans in County Clare.” „Zoo zoo,” zei Jerry. „Kunt u mij zeggen of Miss Arran thuis is?” „Dat is zij niet,” antwoordde Donahue. „Ze is uit rijden met Mr. Beaumont.” „Beaumont!” riep Jerry verrast. „Kent u hem?” „Ik heb hem wel ontmoet.” „Een fijne meneer,” zei Mr. Donahue sarcastisch. „Tenminste hij denkt dat hij het is.” „Heeft nog al pretenties,” zei Jerry. „Och, dat is zoo zijn manier. Hij meent het zoo kwaad niet.” „Er zijn goede manieren en slechte,” zei Mr. Donahue hoogdravend. „Hij zou evenmin hier op een kruiwagen zittend met mij of mijns gelijken praten dan dat hij mijn schoenen zou poetsen. Dat is het verschil tusschen zijn soort en het echte soort.” Een licht waagentje, voortgetrokken door een paar kastanjebruine paarden, reed de verwaarloosde oprijlaan af. Mr. Donahue greep met een zuur gezicht de boomen van zijn kruiwagen en verdween om den hoek van het huis. Beaumont, die ietwat fatterig was gekleed, hielp Moira afstappen en begroette Jerry vriendelijk maar verbaasd. „Bent u hier al lang?” vroeg Moira. „Niet heel lang,” antwoordde Jerry. „Mr. Donahue en ik hebben heel gezellig samen gepraat.” „Als Tim de „honneurs” heeft waargenomen, is het in orde. Wilt u de paarden niet uitspannen, Mr. Beaumont?” Maar Beaumont weigerde. Hij had een afspraak in de stad. Met eenige afscheidswoorden en een vluchtige invitatie voor Jerry om zoovaak hij lust had met hem te gaan lunchen of dineeren, liet hij zijn paarden keeren en ging hij heen. „En u hebt alzoo met Tim gepraat,” zei Moira. „U zult hem wel onderhoudend gevonden hebben.” „Zeer. Hij schijnt een oud familie-stuk te zijn.” „Gaat u mee naar binnen, Mr. Ronan? Ik zou graag zien, dat u kennis maakte met mijn tante. Maar u moet niet letten op hetgeen zij zegt. Zij haalt het verleden met het tegenwoordige dooreen op een manier, die voor vreemden heel verwarrend is. Zij is eigenlijk mijn oud-tante.” Jerry gedroeg zich gedurende het gesprek met Miss Betty Arran zeer lofwaardig. De oude dame vroeg naar dingen uit het verleden alsof het dagelijksche gebeurtenissen waren; naar mannen, die meer dan veertig jaar dood waren. Jerry luisterde ernstig, gaf beleefde antwoorden en dacht aan het leven dat het meisje moest leiden in dat reusachtige huis, bewoond door spoken uit het verleden. Toen hij vertrok, vergezelde Moira hem tot aan de pier. „Dit is de Kicker,” zei hij, op zijn boot wijzend, „zij heeft noch stijl noch snelheid, maar vaart tot ik haar beveel te stoppen. Wil u den een of anderen middag een tochtje met mij maken?” „Graag. Ik weet zoowat niets van motorbooten, ofschoon ik heel goed kan zeilen.” „U hebt dat skiff even goed bestuurd als ikzelf het had kunnen doen en ik heb van mijn prille jeugd af gezeild. Het kan snel gaan ook.” Zijn blik bleef goedkeurend rusten op de mooie lijnen van het skiff dat naast hen gemeerd lag. „Ja, dat geloof ik. Het is de oude *Choctaw*, een kampioen in zijn tijd — heeft alle mogelijke prijzen behaald. Ik kon het schip voor een schijntje koopen. Natuurlijk kon ik het niet alleen besturen met de race-zeilen. Die zijn bij ons thuis. Ik moest het veranderen in enkel tuig.”

(Wordt vervolgd).

DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE JACHTVEREENIGING. DE HONDEN NA DE JACHT.
VAN LINKS NAAR RECHTS: JHR. DE BLOEQ VAN SCHELTINGA (WHIP), DE HEER WINTER (DIERENARTS DER
K. N. J. V.) EN DE KENNELHUNTSMAN CHAMPION.

DE KONINKL. NEDERLANDSCHE JACHTVEREENIGING EN HET JACHTRIJDEN ACHTER DE HONDEN.

DE geschiedenis van de Kon. Nederlandsche Jachtvereniging is slechts kort; opgericht onmiddellijk na den oorlog, bestaat deze Vereeniging pas vijf jaren en hoewel zij in dit kort tijdsbestek veel van zich heeft doen spreken, kan zij niet wijzen op een geschiedkundig verleden. Het was omstreeks 1917 dat de heer H. P. M. van der Aa het initiatief nam, zeven honden, die in België geen voedsel meer konden krijgen en in het zuiden van Limburg tijdelijk waren ondergebracht, over te nemen en daarmede den eersten steen te leggen voor de oprichting van de Kon. Nederlandsche Jachtvereniging. Werd deze sport te voren in ons land dan niet beoefend? Integendeel, in de jaren vóór den oorlog hadden wij zelfs een bloeiende vereeniging, de Koninklijke Veluwsche Jachtvereniging, die van 1886 af, zij het ook eenige malen onderbroken, met eene meute had gejaagd in de omstreken van Arnhem. Toen echter de oorlog uitbrak, meende het Bestuur verplicht te zijn de honden af te maken en het personeel te ontslaan. De daad van den heer van der Aa om op de eerste honden beslag te leggen, werd van de zijde der Kon. Veluwsche Jachtvereniging niet gesteund, omdat men meende, dat de tijden nog te zorgelijk waren om de meute weder op te richten. Gelukkig sloten eenige liefhebbers van de ruitersport zich bij den heer van der Aa aan; de minimale meute werd ondergebracht in het mitrailleurhondendepôt te Waalsdorp bij den Haag, waar schrijver dezes het beheer overnam. In de jaren 1917 tot 1919 kon men in de duinen bij Scheveningen dagelijks de 7 foxhounds bij hun morgenwandeling zien, voorwaar een ongewoon gezicht in de omstreken der Residentie. De honden, afkomstig van de Rallye-Tulpin, bleken van het beste Belgische bloed te zijn. Helaas moet verklaard worden, dat van Nederlandsche zijde geenerlei belangstelling voor de toekomstige meute bestond, het waren uitsluitend de Engelsche geïnterneerde officieren en hunne echtgenooten, die bij herhaling vroegen de honden te mogen zien. Toen de moeilijke oorlogsjaren, waarin nauwelijks het voeder voor deze ongewoon veel etende honden verkregen kon worden, voorbij waren, werd onmiddellijk de Nederlandsche Jachtvereniging opgericht; de eerste honden werden door de eigenaars aan de jonge vereeniging aangeboden. Het werk der organisatoren werd met succes bekroond: na 1½ jaar was de Vereeniging de grootste op ruitersportgebied en thans — na ruim vijf jaar — bestaat een bloeiende Vereeniging, die het praedicaat „Koninklijke” mag voeren,

ongeveer 500 leden telt en een meute van circa dertig honden onderhoudt. Het is niet mijne bedoeling u meer te schrijven over de organisatie der Vereeniging, maar u een indruk te geven van hare werkwijze en hare meute. Laat mij u daarom in gedachte verplaatsen naar Amersfoort, en u de kennels eens laten zien. Ongeveer een kwartier loopens verwijderd van het station Amersfoort liggen de Vlasakkers, een groote heide, die zich uitstrekt tot Bilthoven en Zeist, later in de Leusderheide overgaat en zich aansluit bij de bosschen van De Treek, Woudenberg en Maarsbergen. Aan den ingang van deze heide is in den mobilisatietijd een kamp gebouwd, dat eerst een infanteriedepôt huisvestte en na den oorlog diende tot kazerne van twee eskadrons huzaren. Een der barakken van het — thans verlaten — kamp is ter beschikking gesteld van de Kon. Ned. Jachtvereniging en verbouwd tot kennel. Wanneer gij deze eenvoudige barak binnentreedt, komt de huntsman, Tom Champion, u vermoedelijk tegemoet. Deze Engelschman, die van 1921 af bij de Vereeniging in dienst is, verzorgt de honden. De geheele leiding van de oefening, voeding en verzorging berust natuurlijk bij den Jagermeester, eene functie die thans wordt waargenomen door den 1sten luitenant der Huzaren Jhr. Y. D. C. Quarles van Ufford. De kennelhuntsman is zijn rechterhand, waard eens te zien, hoe Champion op pijnlijk zindelijke wijze de kennels onderhoudt; op alle uren van den dag kan men het hondenlogies betreden, maar nooit zal het bekende „hondenluchtje” u tegemoet komen, zelfs merkbaar zijn. Tom Champion is een telg uit een oude familie van huntsmen en whippers-in. Zijn vader was in dienst bij den Hertog van Zetland, zijn oudste broer verzorgde de Eton-beagles, terwijl Engeland, de Warwickshire, is toevertrouwd. Champion doorgebracht, het laatst in Canada bij de Montreal hunt. De kennels bestaan vooreerst uit een groote binnenvblijfplaats der honden, met aan weerszijden houten britsen, keuken, waar het hondenvoeder wordt bereid, terwijl aan de overzijde van een gang, de zit- en slaapkamer van Champion benevens een 8-tal hokken, waar honden, die tijdelijk een afzondering noodig hebben, ondergebracht worden. De honden ontvangen als regel één maaltijd per dag; zwakke en

DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE JACHTVEREENIGING.
AAN DE „KILL”. DE HONDEN HEBBEN HUN WELVERDIENDE BELOONING ONTVANGEN.

jonge honden worden een tweede maal bijgevoerd. Het eten is niet iederen dag hetzelfde en vormt een afwisseling van haverhout, oud brood, hondenbrood, vleesch en groente. ☼ De jagermeester leidt zelf de oefening; wanneer — einde April — het jachtseizoen is afgelopen, ontvangen de honden twee maanden absolute rust, dus buiten de loopplaats iederen dag een korte wandeling. Begin Juli begint de oefening weder; des morgens in de vroege gaat de jagermeester met den huntsman eenige uren met de honden wandelen; voornamelijk wordt in de eerste weken de noodzakelijke ijzeren tucht, die in de rustmaanden wat vergeten is, ernstig aangeleerd, terwijl bij deze zomerwandelingen de jonge honden, die nog niet gejaagd hebben, het vak leeren. Einde Juli wordt iets meer van de honden gevraagd en geschiedt de oefening met de fiets; hetgeen het voordeel heeft, dat bij ongehoorzaamheid onmiddellijk ingegrepen kan worden. Het tempo van het fietsen moet echter zeer langzaam zijn. Daarna begint de opleiding te paard; eerst veel stap, daarna bij afwisseling eenige draf of galop. Wanneer September begint, moeten de honden in staat zijn twee uur in versnelden gang zonder vermoeidheid te loopen. ☼ In September beginnen de proefjachten; doch voor ik dit ga beschrijven, lijkt het mij beter u eerst mede te deelen, dat niet meer op den levenden vos gejaagd wordt. Practische bezwaren hebben hiertoe geleid; de in het wild levende vossen komen bijna uitsluitend voor in de terreinen, waar men hen niet te paard kan vervolgen, terwijl het jagen van een te voren gevangen en weder bevrijde vos velen personen zeer onsympathiek is. Daarom worden alleen slippjachten gehouden; het stroo uit een vossenhol wordt eenige uren te voren door het terrein gesleept, de honden moeten dit spoor opzoeken en volgen, waarna een stuk vleesch hun als belooning wordt gegeven. Uit een oogpunt van ruitersport zijn deze slippjachten zeer aan te bevelen; de jagermeester kan de moeilijkheden van de hindernissen en de lengte van de jacht regelen en aanpassen aan de geoefendheid der ruiters en paarden, die de jacht volgen. ☼ Bij de proefjachten wordt den jagermeester gelegenheid gegeven, de geoefendheid der honden te toetsen aan de praktijk. De laatste hand wordt aan de opleiding der honden gelegd; de samenwerking tusschen den Jagermeester en zijne helpers, de whippers-in, verbetert steeds na goede oefenjachten. Voor de ruiters bestaat gelegenheid jonge paarden met het jachtveld vertrouwd te maken. ☼ De helpers van den Jagermeester worden aangeduid met den Engelschen naam „whipper-in”, afgekort als „whip”. Zij rijden rechts en links achter de honden en zorgen dat deze de bevelen van den jagermeester stipt opvolgen; dat voor dit werk uitstekende ruiters vereischt zijn is te begrijpen. Ook de Jagermeester, die iedere hindernis 't eerste springt, moet goed bereden en vlot in het terrein zijn. (Slot volgt). W. A. M. WESTEROUEN VAN MEETEREN.

MISUNDERSTOOD.

ONDANKS alle bescheidenheid, die den schrijver van deze eenvoudige bladzijden past, moet ik toch iets vertellen in verband met een talent, waarvan ik reeds in m'n prille jeugd blijk gaf. Ik was muzikaal. Denk niet, dat ik een van die wonderkinde-

ren was, een van die jeugdige violisten of pianisten, die hun ooms en tantes op avondjes in verrukking brengen en alle niet tot de familie behorende gasten door hun gefiedel of gehamer ergeren. ☼ In ons heele huis waren geen andere muziekinstrumenten dan een groote ebbenhouten dwarsfluit, waaraan Pa bij feestelijke gelegenheden eenige zwakke tonen ontlokte, een zwartgelakte steenen occarina, waaruit een van de broers, Herman, een vrij aardig, melancholisch geluid wist te halen, en een cither, die altijd ontstemd was en waarop eigenlijk niemand behoorlijk kon tokkelen. ☼ Ik gaf dan ook slechts blijken van onbetwistbare muzikaliteit door het fluiten met m'n mond en het slaan op een geïmproviseerde Turksche trom. Over het fluiten wil ik maar liever niet uitweiden, want, al was ik daarin een meester en gelukte het me zelfs op m'n eentje enkele passages tweestemmig ten gehore te brengen, die muzikale sport wordt zoo algemeen door de straatjeugd beoefend, dat verscheiden lezers, en vooral moeders van lezers, er maar, misschien ten onrechte, een matig respect voor zullen koesteren. ☼ Maar het bespelen van de geïmproviseerde Turksche trom! Dat is minder verbreid; want, wil dat het oor streelen, dan vereischt het een groot talent en een langdurige oefening. De trom zelf was spoedig gevonden. Dat was de kelderdeur onder de trap. Of liever, die deur was niet de eigenlijke trom, maar speelde de rol van het kalfsvet, terwijl de holle kelder een prachtigen klankbodem vormde, een reusachtigen, gevoeligen, sonoren klankbodem, die me in staat stelde alle nuanceering te voorschijn te brengen, van een zacht murmelend geroffel tot de

Foto Vereenigde Fotobureaux.
MEVROUW S. M. C. VAN REEDE-VAN DER GOES, EEN DER
BEKENDSTE AMAZONES VAN ONS LAND, BESTUURSLID
DER K. N. J. V.

natuurgetrouwe nabootsing van den donder. Met de vingers van m'n rechterhand trommelde ik; met m'n linkerhand, tot een vuist gebald, hamerde ik; ja, soms, als m'n inspiratie het me ingaf, bonsde m'n rechterknie mee in tegenbeweging. En doorgaans diende dat alles slechts ter begeleiding van een opgewekten militairen marsch, dien ik floot. Was zoo m'n geheele lichaam in actie, dan voelde ik me gelukkig en fier als „l'homme orchestre" van de kermis. Ik roffelde, bonsde, stompde en blies er lustig op los, eerst zeer zachtjes, als kwam een troep soldaten heel uit de verte aanmarcheeren, gelijk in een karakterstuk van Eilenberg. Dan zwol langzamerhand de muziek aan, m'n wangen zette ik bol, m'n licht bevochtigde duim bootste op het hout het geronk van de tamboerijn na, m'n vuisten rammeiden en m'n knie bonkte. Riep eindelijk Cato van boven, of dat helsche spektakel niet een beetje zachter kon, dan ging ik zoo op in m'n orchestrale prestatie, ik hoorde en zag zoo duidelijk het regiment met de muziek voorop voorbijtrekken, dat het roepen niet tot me doordrong. De troep trok verder, de muziek verzwakte, stierf langzamerhand weg; nog enkele doffe slagen op de Turksche trom en het werd volkomen stil. Maar ik bleef onbeweeglijk; in extase luisterde ik nog lang naar de vervaagde muziek. Toen ik groter werd, konden echter de hierboven beschreven uitvoeringen me niet langer bevredigen. Ik streefde naar hooger uiting van m'n gevoelens en werd daarin aangemoedigd door het voorbeeld van m'n broer Herman. Herman was niet alleen een handig bespeler van de occarina; hij had ook een aardige stem, een week, buigzame bariton. Als hij in de gang of in de kamer zong, luisterden wij allen vol aandacht naar hem en ieder kwam onder de bekoring. Hij zong soms van den vroegen morgen tot den laten avond. Allerlei liedjes kende hij: ernstige, zooals het statige „Oude Wilhelmus" en vroolijke, zooals het guitige „'t Looze Visschertje". Maar onder alle versjes was er één, dat ik bijzonder mooi vond om z'n prettigen, scherpen rhythmus. Als hij dat zong, dan had ik lust om als een jong veulen rond te dartelen. Zweeg hij dan eindelijk, dan dreunde het liedje nog lang na in m'n ooren en was ik alleen, dan trachtte ik het soms heel zacht voor mezelf te zingen. Vooral het refrein: „Mironton, mironton, mirontaine" bekoorde me door z'n frissche klanken. Het eenvoudige wijsje, dat zich met z'n hoog en laag en geprononceerde cadans in m'n ooren hamerde, had ik spoedig te pakken, maar de woorden bleven lang een onoverkomelijk struikelblok. Toch moest ik die woorden vinden. Ik peinsde er op school over, als de les me niet meer boeide; ik zat er aan tafel aan te denken, daar er onder het eten door de kinderen toch niet mocht gepraat worden; ik dacht er in bed over. Ik vroeg me af: „wat voor taal zou het zijn, Hollandsch, Fransch of iets anders?" Ik dacht wel, dat het Fransch was, maar toch, er waren ook Hollandsche woorden tusschen, dat scheen beslist zeker. Eens op een avond, toen ik op 't punt was van in te slapen, stonden me plotseling de woorden helder voor den geest; ze klonken me als duidelijk uitgesproken in m'n ooren en klopten volkomen met de maat; er was geen twijfel meer mogelijk. 't Was, wel is waar, maar één regel van één couplet, maar dat vond ik niet zoo erg, de rest zou ik er wel bij maken. Ik was tevreden. Nu zou ik het ook kunnen zingen. Nauwelijks was ik dan ook den volgenden morgen op, of ik snelde naar de marmeren vestibule, waar je stem zoo heerlijk klonk, zoo luid. Wat zouden allen zeggen, als ze mij zoo flink hoorden zingen? En hoe verstomd zouden de broers

en zusters zijn, dat ik de woorden al zoo aardig kende! En ik begon en ik zong het couplet met schaterende jongensstem, niet één keer, maar tweemaal, drie, vier, vijf, ontelbare malen, zonder er goed bij te denken, wat alles beteekende: de klanken waren er, dat was me voldoende.

M'n broek zakt af van verre,
Mironton, mironton, mirontaine,
M'n broek zakt af van verre,
Tata, tata, tata.
Tataa, tataa, tataa,
Tataaa, tataaa, tataaa,

M'n broek zakt af van verre,
Mironton, mironton, mirontaine,
M'n broek zakt af van verre,
En hij komt nooit weerom.

DE SCHRIJVER VAN HET ARTIKEL
OVER DE KON. NEDERL. JACHT-VER.
ALS JAGERMEESTER (1919-1922).

Naar de schilderij van Ed. Gerdes.

maar heen en zing alleen nette schoolversjes." Ik haastte me de deur uit te komen, blij dat het onderhoud afgelopen was. Toen ik later op de Hoogere Burgerschool Fransche gedichten leerde, moest ik hartelijk in mezelf lachen bij het lezen van het eerste couplet:

Malbrough s'en va-t-en guerre,
Mironton, mironton, mirontaine,
Malbrough s'en va-t-en guerre,
Ne sait quand reviendra.

't Meest verbaasd was ik, dat de regel: „En hij komt nooit weerom", eenigszins in betekenissen met den Franschen tekst overeenkwam.

HANS DONKER.

Die laatste regel was een ware vondst en deed m'n hart bonzen van trots en plezier. Op weg naar school neuriede ik het lied, terwijl ik op de maat marcheerde. In de klasse zong ik het in m'n binnenste, en wiegelde zachtjes met m'n hoofd en trapte onhoorbaar met m'n voet. Toen ik om twaalf uur thuiskwam, zei de meid, dat ik even boven moest komen op de voorkamer. Op de trap kwam ik Dirk tegen, die me met een spottenden lach nakeek. Hoewel ik me van geen kwaad bewust was, maakte dat lachende gezicht me toch ongerust. Twee dagen te voren had ik bij ongeluk iets van Dirk verteld, wat niemand scheen te mogen weten. Ik klopte op de deur, want nooit zouden we zonder die formaliteit de kamer, waar Cato heerschte, zijn binnengetreden. „Binnen," riep Cato op afgemeten toon. Ik voelde me reeds minder op m'n gemak, vermoedde vaag, dat ik toch iets uitgevoerd had, dat niet geheel in den haak was. „Kom jij eens hier, vent," sprak mijn zuster. Ik trad nader en hield halt voor de ronde tafel, waaraan zij zat. Cato legde bedaard haar naaiwerk neer en keek me een poos aan zonder iets te zeggen. Ik voelde me op de pijnbank. Eindelijk verbrak zij de drukkende stilte: „Van Dirk hoor ik, dat je versjes met leelijke woorden zingt. Is dat zoo?" Daar ik me op dat gebied hoegenaamd niet schuldig voelde, zei ik vrijmoedig en met een gevoel van opluchting: „Nee, Cato, heusch niet, dat doe ik nooit." „Dat doe je wel," viel ze streng in de rede, „je hebt gezongen, niet één keer, maar wel tien keer, dat je broek afzakte. De rest heeft Dirk niet kunnen verstaan, maar dat zal ook wel niet veel moois geweest zijn." Ik was als van den donder getroffen. Ik was zoo uit 't veld geslagen, dat ik er niet aan dacht me te verdedigen. Zoo met m'n hoofd gebogen en met m'n vingers aan m'n blouse plukkend, maakte ik zeker den indruk van een boetvaardigen zondaar. Althans Cato sprak: „Ik zie, dat het je spijt, ga nu

PALEIZEN EN KASTEEL- LEN OM PARIJS.

(Vervolg).

MALMAISON.

VRIJ wat rustiger voor bevreesde zielen ligt het kleine paleisje, waar keizerin Joséphine haar laatste dagen sleet, al bewaart dit in zijn naam de herinnering aan dagen, dat zelfs de naaste omgeving van Parijs door roovers onveilig werd gemaakt. Luguber is de naam Malmaison, d.w.z. male maison = boos huis, haast een omen voor de bewoners. Maar waarschijnlijk dankt het landhuis zijn naam aan de invallen der Normandiërs, die hier hun kwartier zouden hebben opgeslagen, waarvandaan ze gedurende de negende eeuw de omstreken onveilig maakten. In 1244 komt er meer zekerheid betreffende het bestaan van Malmaison: we vinden 't dan genoemd als leen van de abdij van Saint-Denis. De eerste, dien we aantreffen als heer van Malmaison, is Christophe Perrot, in 1622 lid van het Parlement te Parijs, wiens familie tot het midden der 18e eeuw Malmaison als familiebezit handhaafde. Dan komen een vijftigtal jaren, welke voor het kleine landgoed de voorbereiding mogen worden genoemd voor de korte, maar hoofdsche pooze, dat Joséphine de Beauharnais de schoone, geestige bezitster van Malmaison is geweest. Omstreeks 1760 was Malmaison één van die litteraire salons, waar alle schoone geesten elkaar ontmoetten. 't Werd bewoond door Madame Harenc, van wie Marmontel, één der Encyclopedisten, die de litteratuur voor Diderots Encyclopedie bewerkte, schreef: „Op 't eerste gezicht leek ze afstootend leelijk, maar bij nadere kennismaking bleek ze zoo geestig en zoo bekoorlijk, dat men niet alleen haar leelijkheid vergat, maar zelfs van haar ging houden. Haar zoon M. de Presles was, even leelijk en even beminnelijk”. Marmontel was gouverneur van den kleinzoon van Madame de Harenc, voor wiens opvoeding ze zorgde, evenals voor die van zijn zuster, nadat hun moeder, haar dochter was gestorven en hun vader geruïneerd was. En ook na den dood van zijn pupil bleef de schrijver van „Annette et Lubin” een graag geziene gast op Malmaison, waar een uitgelezen gezelschap schoone en geestige vrouwen steeds zijn weder heengaan betreurden. Enkele jaren later, vlak voor de Revolutie, is Malmaison het eigendom van de familie Le Couteulx Du Moley, van wie Madame Le Brun in haar mémoires (haast iedere Fransman, haast iedere Fransche vrouw van eenige ontwikkeling schrijft mémoires) vertelt: „Madame du Moley was een schoone vrouw „très à la mode”. Haar geest spatte geen vonken: maar ze was intelligent en begreep de geest van anderen”. In Juni 1789, de maand, dat de eed in de kaatsbaan de standen enger verenigde, waaraan de abt Siyès een niet gering aandeel had, in diezelfde maand ontmoet Madame Vigée le Brun Siyès bij een diner te Malmaison, waar het even opgewonden toeging als in een of andere politieke club. Siyès liet zich bij die gelegenheid uit: „Ik geloof werkelijk, dat we tē ver zullen gaan”. „Ze zullen zoover gaan, dat ze den weg verliezen”, zeide Madame Le Brun tot madame Du Moley, die beiden zich ongerust maakten over zulke lugubere voorspellingen. Ze werden toch bewaardheid, de Revolutie komt met de Terreur, en Malmaison wordt geconfisceerd als nationaal eigendom. Tien jaar later is 't het eigendom van de vrouw, van wie de herinnering nu nog weemoedig voortleeft: in 1799 koopt Joséphine de Beauharnais, de vrouw van Napoleon Bonaparte, de man, door wien de Fransche revolutie haar wereldbeheersching voor

PALEIZEN EN KASTEELLEN OM PARIJS.
HET MEER IN HET BOIS DE BOLOGNE, WAARIN HET CHATEAU DE
BAGATELLE IS GELEGEN.

altijd veroverde, het landhuis, dat aan haar zijn vermaardheid dankt. Sinds Bonaparte en zijn echtgenoot er hun intrek namen, zag Malmaison de herleving van veel, wat de eerste onstuimige jaren der Revolutie hadden vernietigd. De oude gastvrijheid herleefde er: maar naast de kunst en de courtoisie werd ook aandacht gewijd aan politieke vraagstukken. Hier werd 't decreet uitgevaardigd, waarbij de oude godsdienst in eere werd hersteld. Het andere régime herleefde, anders genuanceerd, maar in wezen hetzelfde: hier gold weder de heerschappij der vrouw. Honderd zestig duizend francs werd voor het buitenhuis betaald; keizerlijk waren de bezittingen van generaal Bonaparte nog niet, daar deze som zelfs nog gedeeltelijk moest worden gedekt door den bruidschat van Joséphine. Maar reeds wisten de toekomstige imperator en zijn schoone vrouw een gansche hofhouding om zich te vereenigen. Daar vierde Hortense, 18 jaren oud, haar eerste triomfen, daar zag men madame Tallien, den schilder Gérard, den acteur Talma. Daar werkte Joséphine op alle manieren aan de grootheid van haar echtgenoot, die haar hiervoor nog dankbaar is, als hij op St. Helena, ver van alle aardsche glorie, zijn laatste levensjaren doorbrengt, gelijk zijn mémoires getuigen, waarin hij zegt: „Mijn huwelijk met mademoiselle de Beauharnais heeft mij in aanraking gebracht met die partij, welke ik noodig had om te geraken tot mijn

PALEIZEN EN KASTEELLEN OM PARIJS.
ONTVANGKAMER IN MALMAISON.

fusiëstelsel, een van de belangrijkste principes van mijn bestuur, waardoor dit in het bijzonder wordt gekarakteriseerd. Zonder mijn vrouw had ik met die partij nooit eenig vanzelfsprekend aanrakingspunt kunnen hebben...." En Steeds groter werd de glans van Malmaison: vooral na den terugkeer na den slag bij Marengo werd er voortdurend aan gewerkt om de geliefde residentie waarlijk vorstelijk te maken. Curieuze tegenwerking had Napoleon hierbij te overwinnen: een overwinning, die pas slaagde, toen zijn tegenstandster, 'n zekere mademoiselle Julien, eindelijk stierf. Joséphine had het park uitgebreid met de heele vlakte, die het van Rueil scheidde, terwijl de Côte d'Or, aan de Westzijde met het bosch van Saint-Cucuphat 't begrensde. Maar mademoiselle Julien weigerde haar bezit te verkoopen en had zoo'n onvergelykelijke uitkijk op den tuin van haar bureu. En hoe veel moeite en zorg besteedde Joséphine aan haar tuinen, waar ze, volgens de mode van haar dagen, haar schaapskooi en haar koeienstal had, een klein gehucht vormend, van welks sentimentaliteit het beroemde gehucht van Klein-Trianon een inzicht geeft. Zelfs waren de bewoners van dit imitatie-Zwitsersche gehucht Zwitsers, uit Bern afkomstig, die hun nationaal kostuum bleven dragen. De heele tuin was trouwens het type van de sentimenteele tuinmanskunst in die dagen: daar was de grot met zijn hermet, 'n heilige Franciscus in Capucijnerhabijt, eenmaal door Germain Pilon voor een of andere kerk gebeiteld, daar waren een eenzaam mausoleum, een graftombe, een gothische kapel, alles attributen van een tranenrijke gemoedsingesteldheid. Maar ook de klassieke levenshouding was nog niet geheel verdwenen en met een blanken tempel zorgde een kolossaal beeld van Neptunus voor mythologische verbeelding. Beroemd waren de tuinen en kassen van Malmaison, waar naast de uitgelezenste soorten Europeesche gewassen, naast erica, phloxen, myrten, geraniums, mimosa, cactus, rhododendrons, hortensia's, dahlia's, ook talrijke bloemen en planten van de Antillen, Joséphine's geboorteland, uit Brazilië en Chili, uit Australië welig groeiden. Ze zijn uitvoerig beschreven in een boek van E. P. Ventenat, een van de conservatoren van de bibliotheek van het Pantheon, in zijn werk: *Le jardin de la Malmaison*, in 1803 en 1804 te Parijs verschenen. Een derde deel: *Description des plantes rares cultivées à Malmaison et à Navarre*, werd door Aimé Bonpland in 1813 er aan toegevoegd. De woning zelf was uiterst eenvoudig; pas later werden twee vleugels bijgebouwd, waar ook ruimte voor de hofhouding was. Maar meer nog dan de glorierijke tijd van Napoleons kortstondige heerschappij herdenken we, als we Malmaison in onze eeuw bezoeken, de stille, eenzame dagen, die Joséphine er doorbracht, toen ze het grootste offer van haar leven had gebracht door toe te stemmen in een scheiding, die ruimte liet voor de verwezenlijking van Napoleons innigste wensch, een verwezenlijking, in den koning van Rome slechts zeer gedeeltelijk bereikt. Verschillende zalen van het paleis zijn als museum ingericht, waar vol piëteit voorwerpen, brieven en kleine sentimentaliteiten werden bijeengebracht en bewaard. In de muziekzaal, eenmaal, naar den smaak des tijds, hoofdzakelijk als schilderijengalerij in gebruik, doet Josephine's harp herleven de herinnering aan den zin voor muziek en zang, die, met de andere kunsten, het milieu der keizerin zijn eigen cachet gaven, een stempel, zich nog thans handhavend.

En in de ontvangstzaal staan nog de werktafel en het borduurraam, even onmisbaar voor de vrouwen uit vroegere generaties. Roerend sentimenteel misschien — zijn de relikwieën, bijeengebracht in de tegenwoordige tentoonstellingszaal: een lok haar van den keizer, zijn degen, door hem op Sint Helena gedragen, het ijzeren veldbed, waarop hij stierf, een aantal portretten van den koning van Rome, den aangebeden zoon, een vlokje haar van het keizerskind, het laatste paar schoenen, dat Joséphine droeg, een paar kleine kledingstukken, bijoux van de keizerin, ze vormen alle tezamen een collectie, die heel het intieme leven, een der meest treffende tragedies van den nieuweren tijd, van den man openbaren, die, misschien meer nog dan heros, een boven alles liefhebbende vader, een zorgzaam echtgenoot is geweest. Alles bij elkaar genomen is Napoleon de voorlooper van die burgerlijke sfeer, welke de regeering van 'n Louis Philippe kenmerkte, slechts uiterlijk de voortzetter der galante 18e eeuwse maatschappij. Die 18e eeuwse maatschappij liet haar sporen na in het sierlijke

CHATEAU DE BAGATELLE,

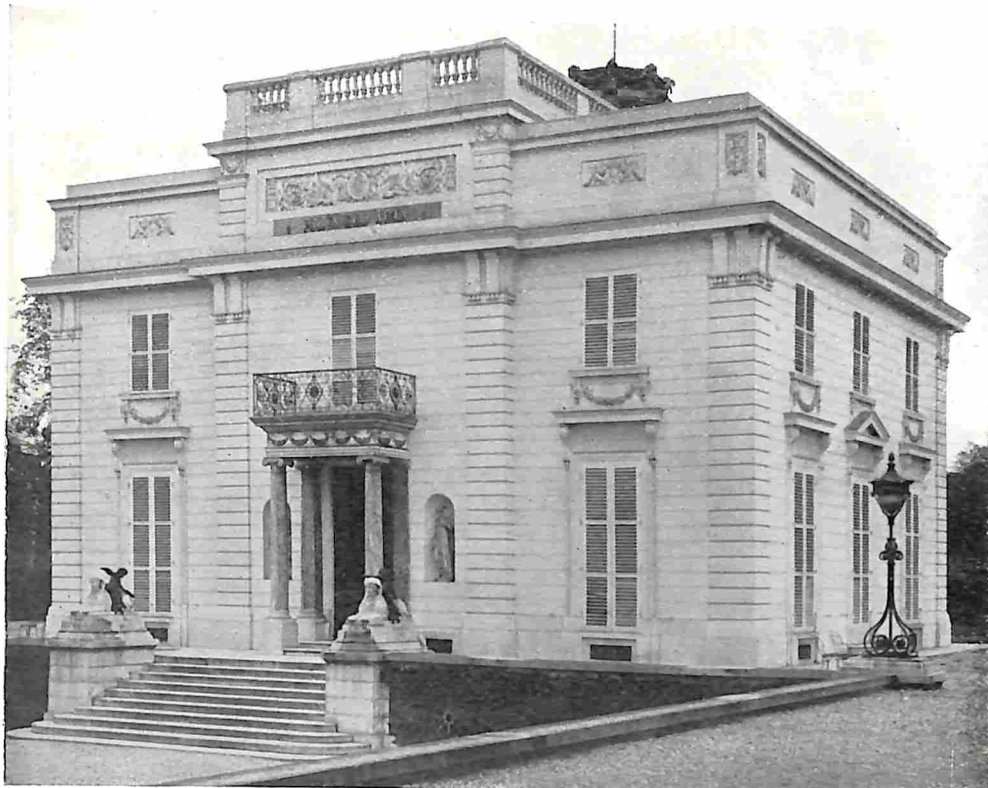
PALEIZEN EN KASTEELN OM PARIJS.
BAGATELLE. PAVILJOEN BIJ DEN INGANG.

onder den rook van Parijs, in het Bois de Boulogne gelegen, de zeer galante woning van de zeer galante mademoiselle de Charolais, kleindochter van den grooten Condé. Deze prinses, een der meest gevierde lichthartige schoonen tijdens het Regentschap, bewoonde tevoren met haar zuster Mademoiselle de Clermont het kasteel Madrid. Maar toen de graaf de Melun d'Epinay, een harer aanbidders, bloedend, ten doode toe getroffen door den stoot van een hert, door hem gejaagd, werd binnengedragen op de binnenplaats van het kasteel, ontvluchtte ze dit tehuis, dat voor haar een oord van verschrikking was geworden. Trouwens, nog een andere oorzaak deed het zijne toe aan dit vertrek. Immers Madrid was een van die kasteelen, gelijk Hampton-Court en Kensington, waar personen, die bijzonder 's konings gunst hadden verworven, een vrije woning konden krijgen. Louise-Marie de Bourbon-Condé, de heldin van vele galante avonturen, was niet bijster op deze ongemakkelijke getuigen gesteld;

ze gaf de voorkeur aan een minder druk bezocht huis en ze wist van Lodewijk XV een deel van het Bois de Boulogne te krijgen, achter Madrid gelegen en grenzend aan de toen nog eenzame uitgestrekte vlakte van Longchamp, de tegenwoordige renbaan. Daar bouwde ze haar huis, dat nog in den voorgevel de korte maar veelzeggende spreuk heeft gebeiteld: *Parva sed apta*. In dit huis, luxueus specimen van de sierlijke Fransche bouwkunst uit het begin der 18e eeuw, eigenlijk niet anders dan een aaneengereide reeks boudoirs, veroorloofde Mademoiselle de Charolais zich alle vrijheden, die de adel van die dagen als haar speciaal privilege beschouwde. In het kasteeltje vond men een aantal doeken van Boucher, waaronder een van de bewoonster, die, toegevend aan een bizarre gril, voor den schilder had geposeerd in het strenge kleed van een Franciscaner non. Voltaire, die een vaak- en gaarne geziene gast was van de prinses de Bourbon-Condé, improviseerde naar aanleiding van dit portret:

Frère Ange de Charolois,
Dis-nous par quelle aventure
Le cordon de saint François
Sert à Vénus de ceinture....

In 1758 stierf Mlle de Charolais te Parijs na een uiterst

PALEIZEN EN KASTEELN OM PARIJS.
HOOFDGEVEL VAN BAGATELLE.

rumoerig bestaan, waaraan ze door steeds nieuwe intriges en avonturen de noodige afwisseling gaf. Na haar dood verviel Bagatelle weder aan de kroon. Achtereenvolgens werd 't bewoond door maarschalk de Biron en den markies de Pez , totdat Lodewijk XVI 't, in den aanvang van zijn regeering, aan zijn broeder den graaf van Artois, den lateren Karel X schonk. De legende wil, dat deze Bagatelle naar aanleiding van een weddenschap met Marie Antoinette in 1777 zou hebben gebouwd. We zagen boven, hoevele amoureuze avonturen 't kasteel reeds voor dien binnen zijn muren had gezien. De waarheid is eenigszins anders. De graaf d'Artois, die er genoeg van had om veldwachter te zijn in het gehucht Petit-Trianon, waar de koningin boerin en de koning drost was, had met Marie Antoinette gewed, om 100000 livres, dat ook rondom zijn Bagatelle in 6 weken een dergelijk gehucht gebouwd zou zijn. Hij won de weddenschap: in een maand was Joseph Bellanger met het gehucht gereed! De graaf gaf de Parijzenaars verlof het paleis en de tuinen, door zijn gril als uit den grond verzezen, te komen bezichtigen. „Men” en iedereen ging er heen en weldra heette Bagatelle in den volksmond „Folie d'Artois”. En Karel van Artois deed dezen naam eer aan door er geheel te leven volgens de regelen der Code van zijn decadente tijdgenooten. Maar de revolutie maakte ook aan dezen overmoed een einde. Het werd nationaal bezit: Joséphine bewoonde 't, toen ze nog Madame de Beauharnais was, evenals Madame Tallien. 't Werd door Napoleon gekocht v r den veldtocht naar Rusland. Later werd 't weder particulier bezit, kwam 't zelfs in handen van een vreemdeling, den markies van Hereford, pair van Engeland en Ierland. Een klein park omringt 't paleis, waarin nog overal overblijfselen worden gevonden uit den tijd, dat de tuin voorwendsel was voor vele sentimentaliteiten. Een meertje, een grot, worden nog steeds bewonderd door de Parijzenaars, die vrij in het park kunnen wandelen. Want „Bagatelle” is sinds 1904 in het bezit van de stad Parijs, die het landgoed kocht voor 6.500.000 frs. Het kasteeltje zelf is nu meestal gesloten, een enkele maal worden er nog tentoonstellingen gehouden.

(Wordt vervolgd.).

RO VAN OVEN.

ZANDWERVEN.

ZANDWERVEN is 'n merkwaardig dorp. In de nabijheid van dorpen als Spanbroek, Spierdijk, Obdam, Opmeer, Hensbroek, Bobeldijk, wier namen alle aan meren, moerassen, dammen en dijken herinneren, te midden van vruchtbare kleigronden, ligt daar 'n strook zandgrond. Hoe die daar mag zijn gekomen? Het is een vraag die de geologen mogen beantwoorden. De naam van 't dorp zal te danken zijn aan de werven (= erven) van zand. — Bij den geweldigen watervloed, die Noord-Holland teisterde in

November van 1675, hebben de bewoners van de omliggende plaatsen hun toevlucht gezocht op de hooger gelegen gronden van Zandwerven. Bij hun pogen om hun leven en hun vee te redden, zijn er 'n aantal menschen verdronken en 'n groot aantal koeien zijn ook omgekomen. Er was voor de geredde beesten, die grootendeels in de Novemberkoude buiten moesten blijven, bij lange na geen voeder genoeg. De rampzalige boeren waren weldra genoodzaakt hun vee tegen lagen prijs, 30   40 gulden per stuk, van de hand te doen. Het was voor Noord-Holland 'n rampjaar, een van de ellendigste in dien treurigen tijd, toen overmachtige vijanden het op den ondergang van ons vaderland hadden gemunt. Het voorafgaande jaar, 1674, was niet minder noodlottig. Een gedenksteen in den gevel van 'n boerenwoning te Zandwerven bewaart daarvan de herinnering. Op den steen staat:

I.D. 8 M.
DE DONDERENDE STORM SLOEG MIJ OMVEER
MAAR PRINS EN LANDS HERSTEL
HERBOUT MIJ WEER.
Ao. 1675.

Deze steen heeft aanleiding gegeven tot het verhaal, dat Prins Willem op 1 Augustus van 1674 'n wandeling gedaan heeft in den omtrek van Spanbroek en dat hij, overvallen door 'n zwaar onweer, in een boerenhuis te Zandwerven een schuilplaats vond. Maar de bliksem trof het huis, zoodat het een prooi der vlammen werd. Het volgende jaar werd de boerenwoning op kosten van het Land herbouwd. De heer G. Albers, Hoofdonderwijzer van Opmeer, heeft in 1869 dit een en ander vermeld aan de auteurs van „Het Boek der Opschriften”, Van Lennep en Ter Gouw. De schrijvers verklaren, dat, wat de Noordhollandsche overlevering zegt omtrent den gedenksteen van het huis te Zandwerven, slechts een *legende* moet zijn, maar geen historisch feit. Prins Willem was van Mei tot November in de Zuidelijke Nederlanden, als bevelhebber van 't leger, dat de Franschen bestreed. Hij kan dus niet op 1 Augustus van Spanbroek naar Zandwerven zijn

PALEIZEN EN KASTEELN OM PARIJS.
EEREHEK VAN BAGATELLE.

gewandeld. ☞ I.D. 8 M. beteekent: de eerste dag van de achtste maand (1 Augustus). Het huis te Zandwerven is niet verbrand, maar *omvergewaaid*. Het gebeurde in den allerverschrikkelijksten storm, die te Utrecht de Domkerk deed instorten, te Amsterdam de schepen op 't IJ onderste boven keerde, te Purmerend den toren omversmeet en in heel Noord-Holland ontzaglijk veel kwaad aanrichtte. De beteekenis van 't opschrift zal dus zijn: De donderende storm heeft mij omvergewaaid (zooals de staatsstorm ons Land bijna had vernietigd): maar de Prins en het Land zijn hersteld en ik ben ook weer herbouwd. Ao. 1675. J. SCHUITMAKER Cz.

ALWEER DE PEPERSTRAAT!

IN „Buiten” van 3 Januari j.l. vraagt F. W. Drijver, of 't verband, dat wij meenden te mogen leggen („Buiten” 6 Dec. j.l.) tusschen de heerlijke cijzen bestaande in peper, te betalen van een stuk akkerland en de namen *Peperweide*, *Peperkamp*, *Peperstraat* niet wat ver gezocht is. En hij acht het blijkbaar waarschijnlijker op grond van eenige gegevens, dat althans de naam *Peperstraat* te Amsterdam en te Naarden ontstaan is in den tijd der O.I. Compagnie en ontleend aan den handel in specerijen, onder welke de peper een eerste plaats innam. ☞ Het deed ons genoeg deze mededeeling te mogen vernemen. Ook wij hebben een oogeblik aan die verklaring gedacht en ze lijkt ons voor de *Peperstraten* te Amsterdam en Naarden nu alleszins aannemelijker. Maar hierdoor zijn vele andere *Peperstraten* en vooral de vele *Peperkampen*, *Peperweiden* en dergelijke, dunkt ons, nog niet redelijk verklaard. Vóór den tijd onzer Compagnieën toch kwamen die namen blijkbaar al vrij veel voor in ons land. In een testament van Jan Rover van Os, den 27en Maart 1389 opgemaakt, is er al sprake van „die *Peperstraat*” te Oss (Bosche Bijdr. V, afl. 2, blz. 168). Anno 1399 wordt „*Pepergae*” in Friesland al genoemd (N. G. N., D. IV, blz. 170). In Nijmegen had men reeds in 1410 de *Pepergasse*, zooals van Schevichaven in zijn „Oud Nijmegen's Straten, Markten enz.” (1896) op blz. 185 meedeelt. — In dat werk wordt tevens omtrent dezen naam nog opgemerkt: „Wellicht werd eenmaal peper, die in de sterkgekruide Middeleeuwse gerechten een groote rol speelde en denkelijk ook een meer omvattende beteekenis had, dan zij thans bezit, in deze straat hoofdzakelijk verkocht.” Hier worden we teruggevoerd naar den tijd der Middeleeuwen. En dat lijkt ons in verband met 't bovenvermelde in 't algemeen beter om in dezen de juiste verklaring te benaderen. In Meyers Konversationslexikon (in voce: Piper) lezen we: „Im Mittelalter wurden Zölle in Pfeffer entrichtet, und im 14. und 15. Jahrh. wurde er bei Geldnot als Zahlungsmittel gebraucht.” Ook Dr. Boekenooen (Wdb. der Nederl. Taal, Dl. XII, kol. 1153 en 1162) schijnt aan 't veelvuldig gebruik van peper om spijzen te kruiden, gedacht te hebben bij het woord *Peperstraat*. Hij zegt, dat ze waarschijnlijk zoo genoemd is naar de kruideniers. ☞ „Ook in Rotterdam, Delft, Groningen, Leeuwarden, Harderwijk, Enkhuizen, Vaals en andere plaatsen komt de naam voor, vroeger ook in Utrecht”, zegt van Schevichaven t.a.p. verder nog. Deze straatnaam is dus niet enkel in 't Zuiden veelvuldig verbreid („Buiten”, 6 Dec. j.l.); ook in 't Noorden is ze blijkbaar sterk vertegenwoordigd. Eén zelfde verklaring voor al die *Peperstraten*, *Peperkampen*, *Peperweiden* en dergelijke begint ons echter niet aannemelijk te lijken. Ook zal overname en analogiewerking bij de verbreiding van dezen blijkbaar

zeer gewilden naam wel een rol gespeeld hebben, zooals dikwijls gebeurt. In ieder geval blijkt het ons wel de moeite waard een poging te doen om de juiste verklaring of verklaringen (?) van deze typische namen te achterhalen, vooreerst omdat ze ten onzent in Noord en Zuid zoo algemeen blijken te zijn en ook omdat verreweg de meeste zeker zeer oud zijn. Daarom vonden we 't aangenaam, dat er op onze poging in „Buiten” gereageerd werd en dat het artikeltje: „*Peperstraten*” van 6 Dec. j.l. aanleiding heeft gegeven, naar we dezer dagen mochten vernemen, tot een dieper en breedvoeriger historisch onderzoek van de namen: *Peperstraat*, *Peperkamp* en aanverwanten. CARMELITA.

Wat de *Peperstraten* in Amsterdam, Naarden en elders betreft, vind ik, nog eens, geen reden ver af te zoeken hetgeen voor de hand ligt. Ik blijf er dus bij denken aan de oude koopmannij en beschouw den Peper als „pars pro toto”. Maar ook bij de namen *Peperkamp* en *Peperweide* geef ik aan het voor de hand liggende de voorkeur en stel mij voor dat ter plaatse eertijds de *Peperwortel* — ook Meerradijs en Mierik geheeten — verbouwd werd. ☞ In Bal's Verklarend Woordenboek lees ik sub voce „*Peperwortel*”: „Plant, behoorende tot

de Kruisbloemige, welke in onze moestuinen aangekweekt wordt om de vluchtige, prikkelende eigenschappen van den wortelstok, welke als toe- spijs genuttigd wordt.” En als een tiende waar was van hetgeen Abraham Munting in zijn „Beschrijving van de Aardgewassen” vermeldt betreffende de kwalen, waar de *Peperwortel* heilzaam voor geacht werd, dan kan het niemand verwonderen, dat deze plant „en gros” verbouwd werd. ☞ De verklaring van *Peperkamp* en *Peperweide* behoeft dus ook niet gezocht te worden in het feit dat peperkorrels soms als betaalmiddel dienst deden, evenmin als het er iets mede te maken heeft dat een rijk weeuwtje soms vereerd werd met den naam „*Peperweeuwtje*”!

F. W. DRIJVER.

Discussie gesloten. RED.

DE KERK TE WOUW.

DE KERK TE WOUW.

EEN der schoonste kerken van het platte land is ongetwijfeld die van Wouw, een welvarend dorp gelegen in Westelijk Noord-Brabant tusschen Roosendaal en Bergen-op-Zoom. ☞ Zeer waarschijnlijk werd deze kerk omstreeks 1272 gebouwd door Arnoldus van Leuven en Elisabeth, zijne huisvrouw. ☞ In 1581 werden kerk en toren een prooi der vlammen en als gevolg der woelingen in die dagen in het bijzonder in deze streken, slechts langzaam hersteld. In 1611 is echter het koor weer geheel opgebouwd en in 1614 volgden de twee zijkoren. ☞ In de kerk bevinden zich vijf altaren, vier zeer mooie biechtstoelen en een preekstoel, rustend op beelden, die door deskundigen op hooge waarde worden geschat. Maar het kostbaarste bezit vormen de eiken-houten kanunnikenbanken, versierd met fraai snijwerk en twee en twintig beelden van Heiligen, evenals acht dergelijke beelden, die aan de biechtstoelen in de zijkoren zijn geplaatst, meesterlijk gesneden, vermoedelijk door een monnik uit het klooster van Schel. Het gestoelte en de beelden behoorden eens aan de Abdij van St. Bernard aan de Schelde, doch werden tijdens den tachtigjarigen oorlog opgeborgen en nu bijna een eeuw geleden in de kerk van Wouw geplaatst. ☞ Rondom de kerk bevinden zich nog graven van Engelsche officieren en soldaten uit den Napoleontischen tijd.

J. T. BOEKHOLT.

Als de vrijheid wenkt

6) door H. E. KUYLMAN.

DE jonge bunzings werden groter, begonnen meer voedsel te vragen, en de ouders droegen alles aan wat ze maar grijpen en vangen konden. Muizen en kikvorschen vormden het algemeene maal en tot afwisseling een kuiken of jonge eend, doch hoe meer zij roofden, hoe moeilijker 't voor hen werd om voedsel te bekomen. Waar nog niet alles was weggeroofd, ware de hokken zoodanig versterkt, dat het binnenkomen niet gemakkelijk meer ging, terwijl als opgesperde kaken de sprenkels tot vangen gereed lagen en vergiftigd aas langs hunnen weg was gelegd. Toen kwam vanzelf de noodzakelijkheid om voedsel in eigen omgeving te zoeken en hoe schuw de bunzings tot nog toe de hokken op hun erf hadden vermeden, nu de honger begon te plagen, richtten zij dikwijls hunne blikken naar de kuikenrennen, waar druk gepiep hun de tegenwoordigheid van voedsel verried...

’t Is nacht en dik hangt als een zwart fluweelen kleed de donkerde tusschen de boomen en struiken. In de hoenderhokken slaapt alles, alleen een zacht gebrabbel van onder de hen schuilende kiekens wordt nu en dan gehoord. Stabij, de waakhond, ligt in zijn hok en sluimert ook met de pooten wijd uitgestrekt. Hij droomt van jacht op ratten en ander ontuig, en zenuwtrekkingen sidderen door zijn pooten, terwijl een zacht gejaank vertelt, hoe de emoties van zijn jachten zich nog in zijn slaap doen gelden. In den eendenvijver zitten de eenden op den wal, den kop in veer en dons gestoken, staande op één poot of liggend in het gras. Alleen Bontje waakt en hoog opgericht staart hij in de duisternis als voelde hij onraad. ’t Is of de stilte hem verontrust, of in de bijna tastbare donkerheid gevaren schuilen, die hij niet kan ontraadselen. Bontje is daarom dubbel op zijn hoede en waakt over de anderen en zich zelf. In het nest in den paardenstal is men ook wakker, want nu juist begint het leven der dieren, die het daglicht schuwen. De jonge bunzings kruipen naar buiten, spelen voor het gat, klimmen op de planken, door de haag, over het met klimop begroeide priëltje en vechten om den kikvorschen en de muis, die de ouders met veel moeite gevangen hebben. Als zij het spelen zat zijn, wenschen ze nog meer voedsel, en wederom trekken de ouders er op uit en komen langs de hokken, waar de lucht van de hoenders hen even den kop zijdelings doet wenden om deze beter te kunnen opsnuiven. En dan, niet langer de verleiding kunnende weerstaan, gaat een der bunzings naar het hok en glijdt lenig als een aal door een spleet naar binnen. Dan een kreet, dadelijk gesmoord, en de roover komt in de ren met een halfwassen kuiken in den bek te voorschijn. Nu is ’t echter de moeilijkheid zijn prooi naar buiten te krijgen, doch weldra heeft hij een gat onder het gaas doorgegraven en sluipt hij met zijn buit naar de schuur, waar de jongen hem met vreugde ontvangen. En wederom en nog eens gaat de oude, en brengt telkens een slachtoffer mede, en als de eigenaar den volgenden morgen bij zijn volkje komt, ziet hij de slachting, daaronder aangericht. Hij plaatst zijn vallen, bedekt listelijk de sprenkels, in ’t kort, maakt een binnenkomen in het kippenhok bijna onmogelijk en dan gaat hij des avonds gerust slapen, in de hoop den roover te vangen. Maar een bunzing en vooral een oud exemplaar kent den mensch en weet dat ’t niet geraden is een volgenden nacht op de plek van zijn rooverijen terug te komen, en daarom had hij nu de eendenkooi uitgekozen, daar een eendeboutje door hem en de zijnen niet versmaad werd. ’t Is zomernacht, geen blaadje beweegt. Alleen het snorren van een om

Foto A. Wisse.

DÉTAIL VAN DE KANUNNIKENBANKEN IN DE KERK TE WOUW.

den kastanjeboom cirkelende tor en het zoemen van de doelloos dansende muggen, nu en dan onderbroken door den scherp piep van een vleermuis of een verren kreet van een uil of zeevogel wordt gehoord en dan suist de hoorbare stilte weer voort zoodat men zijn eigen hartslag kan hooren. Donker blauw met ontelbare sterren bezaaid, koepelt de hemel over de slapende aarde, waar zware geuren van bloeiende heesters en planten laag blijven hangen nu het windje zich ook ter ruste heeft gelegd. Dezen nacht heeft de bunzing uitgekozen om den eendenvijver te gaan bezoeken. Omzichtig sluipt het mannetje uit het hol, glijdt langs het donkere paadje tusschen de zwarte bessen, neemt dan den slootkant, kruipt door de meidoornhaag en staat dan voor het gaas, waarachter de eenden slapen. De jongen zijn reeds te groot geworden om onder de vleugels van moeder te kruipen en bovendien zijn de nachten zoo warm, dat zij de moederwarmte niet meer noodig hebben. Evenals hun moeder liggen de kinderen aan den kant van het water met den kop achterover onder de vleugels gestoken en slapen, gerust vertrouwend op de moeder, die tot nog toe altijd over hen heeft gewaakt. Ook Bontje slaapt, maar niet zooals de anderen; hij staat op één poot en heeft den kop slechts teruggebogen tot bijna in de nekholte en bij elk geluid van nachtvogel of kever gaan de oogen open en spiedt hij onrustig in de duisternis, als verwachtte hij wederom dien kreet te hooren, die hem gister nacht zoo verontrustte. Nu echter slaapt Bontje ook, ver-

Foto A. Wisse.

HET KOOR VAN DE KERK TE WOUW.

moeid van het telkens ontwaken, en alsof moeder natuur den bunzing ter wille is, laat ook geen enkel geluid zich hooren. Geruischloos sluipt de lenige roover langs het gaas, om te zien of er ook een gaatje te vinden is, waar hij door kan. En nu hij dit niet vindt, zal hij trachten over het gaas te klimmen, wat hem niet moeilijk zal vallen. 't Moet echter heel stil gebeuren, want scherp van gehoor als eenden zijn, zouden zij bij het minste geraas ontwaken en door hun gekwaak den hofhond waarschuwen en het huis wakker roepen. Omzichtig kruipt hij tegen het gaas op, vooruit berekenend waar hij zich moet vastklemmen, en langzaam doch zeker vordert hij in zijn pogingen. Nog slapen alle, want de nacht is rustig, het gaas beschermt hen en de dag was lang en vermoeiend. Bontje beweegt zich, laat even het lichaam op den anderen poot rusten, knippert met de oogen en slaapt weer in. Dan suist het nachtelijk windje door de bruine beuken, en brengt eene lichte beroering in de afhangende gouden twijgen van den treurwilg, en boven op het hek om den vijver zit de bunzing en kijkt met begeerige oogen naar de eenden onder hem. Zijn glanzende haren schijnen te phosphoriseeren, zijn korte oortjes trillen zenuwachtig en het staartje beweegt zich langzaam heen en weer. Zijn blik blijft rusten op de bonte gestalte en 't schijnt dat deze zoo stekend is, dat Bontje onrustig wordt en ofschoon geen geluid de stilte verstoort, het gevaar voelt komen. Dat onbegrijpelijke zintuig, dat het gevaar voelt, zonder het nog te zien en dat de dieren der wildernis zoo dikwijls bezitten, was ook bij Bontje aanwezig, het reeds bij zijn

geboorte medegegeven en door de omstandigheid, dat hij al zoo spoedig op zich zelf aangewezen was, sterker ontwikkeld, dan op zoo'n jeugdigen leeftijd anders het geval is. Hoe 't zij, Bontje voelde dien priemenden blik en was toen opeens klaar wakker en tegelijkertijd rook het de vijandige lucht. Hoog hief hij zich op de lange pooten, tuurde scherp in de donkerte waardoor de dagende morgen

vale schemeringen weefde, en sprong weg van zijne plaats, juist den aanval van den bunzing ontwijkend, en liet zijn alarm hooren door de slapende omgeving. De eenden waren reeds alle ontwaakt en stormden het water in en de moeder keerde zich onder nijdig gekwaak met uitgezette vleugels en gerekten hals tot den aanvallers. En nu klinkt de bas van Stabij, zijn baas wakker roepende, tegelijkertijd naar den vijver snellend, waar de lucht van zijn vijand nog versch hangt. De bunzing heeft geen tijd gehad over het gaas te klimmen en voelt zich, nu de hond aan den buitenkant loopt, aan de binnenzijde veiliger. Sluw kijkt hij rond, waar hij zich kan verbergen, duikt in het water, kruipt onder den overhangenden wal, sluipt daaronder weg en drukt zich dan tegen den wand en is verdwenen als de eigenaar met buks gewapend, verschijnt. De eenden zwemmen in het midden van den vijver, voelen zich reeds veiliger nu hun meester is verschenen en geven dan ook geen teekenen van onrust meer. Alleen Bontje vertrouwt de zaak nog niet, en spiedt onder den kant, waar de vijand is verdwenen. Ook Stabij speurt den oever af, ruikt echter overal de vijandige lucht en geeft het zoeken weldra op. Als de man met den hond wil weggaan, klinkt het heesch geluid van Bontje, en de meester hoort in dien klank eene waarschuwing, keert terug en ziet hoe het eendje op eene bepaalde plaats blijft staren en eene angstige uitdrukking in zijn blik huist. Nogmaals gaan man en hond binnen de omheining en niet lang duurt het of de roover wordt gedwongen zijn schuilplaats te verlaten om daarop met een kogel in den kop zijn roofzuchtig bestaan te eindigen. Vóór

de avond viel had Stabij het geluk het wijfje te grijpen en vielen de jongen, nu ouderloos, en nog niet in staat voor zich zelf te zorgen, gemakkelijk in handen van den man, die met dit roofgebroed korte metten maakte. De zomer was voorbij, de herfst was gekomen en de jonge De zomer was met zijn broertjes en zusjes volwassen geworden, bergeend was met zijn broertjes en zusjes volwassen geworden. Toch heette hij nog Bontje, ofschoon hij, staande op de lange pooten, grooter scheen, dan zijn tamme soortgenooten. Recht-hoekig bijna lag het slanke lijf op de rechte pooten, terwijl de lange wieken aan de uiteinden over den staart elkaar kruisten. De trotsche hals, als van een zwaan, droeg gracieus den sterken mooi gekleurden kop en bij het wit en zwart der veeren hadden wezen, terwijl de trouwe oogen verstandig rond blikten. De zorgen van de moeder hadden ze nu niet meer nodig, doch niettemin bleven zij nog bij elkander, omdat het met elkander wonen in hun aard lag. Bontje alleen voelde de verwantschap niet zoo diep en zonderde zich ook wel af op de tochten door gracht en sloot. Dan ging het eenzelve zijn eigen weg en in die eenzame gestalte zag men dan ook dadelijk den vreemdeling, die alleen door zijne opvoeding bij de menschen oogenschijnlijk tam was geworden. Toch had de natuur hem evenals zijn wilde soortgenooten begiftigd met de middelen, die elke dierensoort medekrijgt om door 't leven te gaan. Het waren wel de sterke wieken, die in vergelijking met die van de tamme eenden, het meest tot ontwikkeling waren

gekomen. Krachtig sloeg de bergeend, staande op den kant, de vleugels uit, zwiepte ze door de lucht zoodat de wind fluitend door zijn pennen joeg. De broertjes en zusjes beproefden het hem na te doen, doch moesten het met hun minder sterk ontwikkelde vleugels, altijd afleggen. Eens, toen Bontje wederom zijn spieren oefende en met den kop tegen den wind in, de vleugels suizend door de lichtsloeg, voelde hij, hoe hij werd

opgeheven, hoe de aarde onder hem wegzonk en hij zich langzaam verhief, onzeker zwevend op de uitgespreide vleugels. Een windstoot sloeg hem onverwachts neer, zoodat hij met een smak in het water werd geworpen, maar toen was tevens aan hem de macht der vleugels geopenbaard en werd onbewust nog, de drang naar vrijheid in hem geboren. En reeds den zelfden dag beproefde Bontje de kracht zijner wieken nogmaals, en trots zweefde hij met gelijkmatigen slag over de gracht, zwierde om het huis en over het erf en gleed toen als een watervliegtuig neer op het water, waar twee lange strepen van deinende golfjes tegen den oever verstierven. Toen Bontje het vliegen had geleerd, strekte hij zijn tochten hoe langer hoe verder uit, en meer dan ooit verliet hij zijn kameraden om alleen zijn weg te gaan. Elken avond keerde hij naar het hok weer en zodoende had zijne zonderlinge en afzonderlijke levenswijze nog niet de aandacht van zijn meester getrokken; wel bewonderde deze telkens weer den mooien, fieren eend, die nu tot vollen wasdom was gekomen. De herfst groeide; over boom en struik waasden veelkleurige tinten, terwijl de heide zich dieper paarste. Gouden bladeren van beuk en eik dwarrelden op het water, vormden kleurige eilandjes of zonken op den bodem, waar de zonnestralen hen opzochten en heldere plekken deden oplichten in de anders modderige gracht. Het lied der vogels was verstomd en daarvoor in de plaats waren klanken gekomen, die men 's zomers niet hoorde. 't Was overal een gelok en gepink, een geroep en een vragen, en de onrust huisde overal. (Wordt vervolgd).

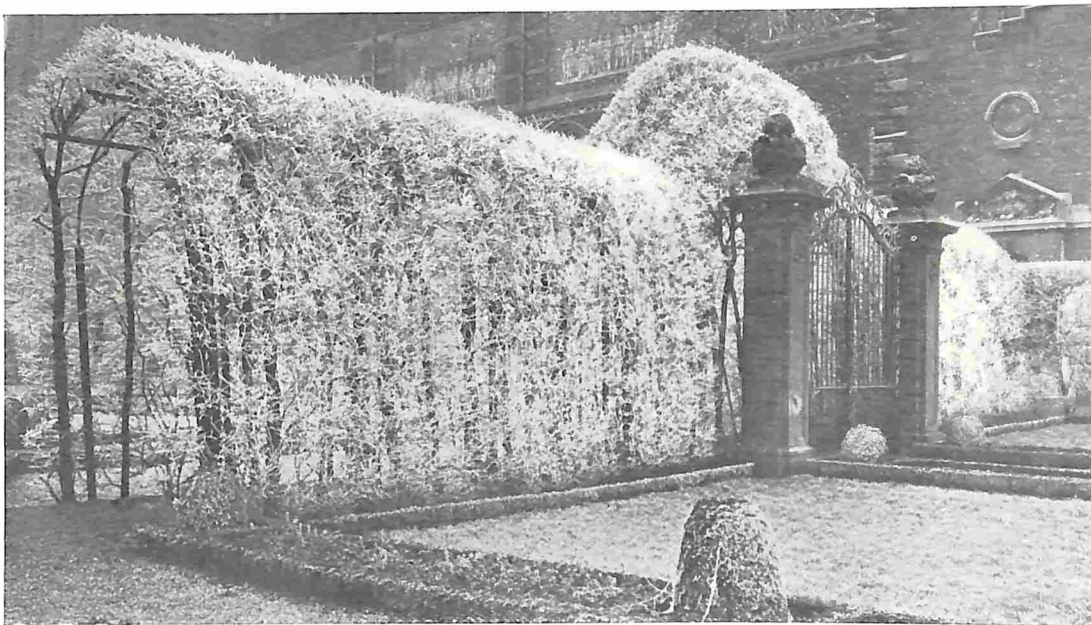

Foto C. Steenbergh.

BEIJZELDE PERGOLA IN DEN TUIN VAN HET RIJKS-MUSEUM.